

Mishlo'ach Manot – How Do You Define “Two”?

By Rabbi Uri C. Cohen

ליה: קיימת בנו רבינו ומשלחת מנות איש לרעהו ומתנות לאבינוים. רבבה שדר ליה למרי בר מר ביד אבי מלא טסקא דקשבא, ומלי כסא קמחא דאברונה. [רש"י: טסקא – שק מלא תמרים. דאברונא – שנתיבבשו החטאים בתנור בעודן כרמל, וكمח שלhn מתוק לעולם]. אמר ליה אבי: השتا אמר מר: אי חקלאה מלכא ליהוי – דיקולא מצואריה לא נחית. הדר שדר ליה איינו מלא טסקא דזונגבילא, ומלא כסא דפלפלתא אריכא. אמר אבי: השتا אמר מר: אני שדר ליה חוליא [רש"י: מתיקא], ואיהו שדר לי חורפא. אמר אבי: כי נפקי מביר הרה שבנעא, כי מטאוי להטם קרייבו לי שיתין צען דשיטין מניינ קדרה, ואכלוי בהו שיתין פלוגי. ובישולא בתורייתא הו קרו ליה צלי קדר, ובעני למים צעא אבטרה. אמר אבי: היינו דאמרין אינשי: כפין עניא ולא ידע. אי נמי: רוחח לבסמא שכיח. אבי בר אבון ורבי חנינא בר אבון מחלפי סעודתיתיו להדי.

5. הרמב"ם (1138-1204), משנה תורה, הלכות מגילה וחנוכה, פרק ב, הלכה טו
כיצד חותבת סעודה זו? שיאכלبشر, ויתקון סעודה נאה כפי אשר תמציא ידו; ושוטה יין עד שישתכר וירדם בשכרות. וכן חייב אדם לשולח שתי מנות שלבשר או שני מיני התבשיל או שני מוכליין לחברו שנאמר (אסתר ט:כב) "ומשלותם מנות איש לרעהו" שתימנות לאיש אחד. וכל המרבה לשולח לריעים לשולח לו זהה סעודתו, וזה שולח לו זהה סעודתו, כדי לקיים "ומשלותם מנות איש לרעהו".

6. הרב יוסף קארו (1488-1565), שולחן ערוך, אורח חיים, סימן תרצה, סעיף ז
חייב לשולח לחברו שתי מנות בשר או של מיני אוכלין, שנאמר: "ומשלותם מנות איש לרעהו" – שתי מנות לאיש אחד. וכל המרבה לשולח לריעים משובח; ואם אין לו, מחליף עם חברו – זה שולח לו זהה סעודתו, וזה שולח לו זהה סעודתו, כדי לקיים "ומשלותם מנות איש לרעהו".

**7. הרב ישראל מאיר הכהן (1838-1933), משנה ברורה, סימן תרצה, סעיף קטן יט
(סעיף קטן כבמחדורה מתקונית)**

ミニי אוכלין – ולא בגדים ושררי דברים. וה"ה משקה דשפיר דמי, דשתיה בכלל אכילה. וכן סגי באחד אוכל ואחד משקה. ובעינן שהיה מין אוכל המבושל ולא בשר חי, דמשולח מנות הרואי מיד לאכילה ממשע. וו"א דעתן שהוא שחוט ורואי להתבשל מיד – שרוי.

1. מגילת אסתר, פרק ט
(יח) והיהודים אשר בשושן נק簿ו בשלשה עשר בו ובארבעה עשר בו ונזה במחשה עשר בו ועשה אתו יום משטה ושמחה. (יט) על כן היהודים הפרוזים היישבים בארץ הפרסות עשים את יום ארבעה עשר לחידש אדר שמחה ושמחה ויום טוב ומשלותם מנות איש לרעהו. פ (כ) ויקتب מרדכי את הדברים האלה ושלח ספריהם אל כל היהודים אשר בכל מדינות המלך אחשוריוש הקורבים ומרקוקים. (כא) לקים עליהם לחיות עשים את יום ארבעה עשר בכל שנה ושנה. (כב) אדר ואת יום פמזה עשר בו בכל שנה ושנה. כיימים אשר בזו בינם לביןם מאייביהם והחצש אשר נחפץ להם מגן לשמחה ומאבל ליום טוב לעשיותיהם ימי משטה ושמחה ומשלותם מנות איש לרעהו ומתקנות לאביונים.

2. Rabbi David Lebor, "Re: Mishloach Manot," LookJed List, March 13, 2003. <http://lookstein.org/lookjed/read.php?1.2823.2871>.

As was correctly mentioned there is no halachic source whatsoever for two different *brachot* in *mishloach manot*. An interesting note on this is that it seems to be a "mishigas" that is distinctly American in origin. I asked a number of my Israeli colleagues and no one had ever heard of such a thing. Even so, every American that I spoke with seems to have heard of it!

3. Rabbi Ari Z. Zivotofsky, "Re: Are We Teaching Mistakes to Our Students," LookJed List, 8/26/00. <http://lookstein.org/lookjed/read.php?1.1736.1785>

Nowhere is it even intimated that the two foods must have different *brachot*. However, it may be that this custom developed so as to avoid the difficulty of determining what is considered two types of food, since two pieces of the same food are considered one type (*Tzitz Eliezer* 14:65 and 15:31). This problem could of course be avoided by using one food and one drink, but there are those who suggest that it is preferable to use two food items and no drinks. There are those who suggest that two types of fruit or two types of wine, even one red and one white, are considered one type of food or one kind of drink. Others even recognize two cuts of meat, even from the same animal, as two types of food since they have different tastes.

4. תלמוד בבלי, מגילה, דף ז, עמוד א – עמוד ב
תני רב יוסף: "וימשלותם מנות איש לרעהו" – שתי מנות לאיש אחד. "ומתקנות לאביונים" – שתי מנות לשני בני אדם. רבבי יהודה נשיאה שדר ליה לרבבי אושעיא אטמא דעיגלא תלטא וגרבא דחמרה. [רש"י: עגלא תלטא – שלישי לבטן]. שלח

בhem בלשון שתי מנות בשר. ובכחך לישנא כתוב גם בשו"ע באוח"ח ס"י תרכז"ה סע"ד, בגין פוצה מה ע"ז. ואדרבא על סיפא דברי הרמב"ם, שהערוה"ש מסתמאך ובא ע"ז, ראייתי **ברמב"ם הוצאת פרנקל** שМОבאה מכמה כתבי שלא כתוב בהם בלשון "שנני" כפי שכותב לפניו, אלא כתוב מה ע"ש של שני". ובעצם גם בשו"ע שם כתוב ג"כ כזאת הגירסה שכטכ"י, והינו: "או של מיני אוכלין" ולא "שנני". באופן שהסמכין שעלייהם מסתמך העורה"ש מתמוטtein.

ומה שמקשה העורה"ש בדבריו שם – אכן אפשר לפרש בפשטות שכונת הרמב"ם לשתי מנות בשר מןין אחד, דכי מפני שחטacen נחשבים לשניים? – לדעתנו נראה דין ה"ג, על ידי שחטacen נחשבין ספר לשניים, מפני שיש שיעור למינה, וכדabar.

וזאת מה שנראה לדעתנו לבאר בכונת דברי רמב"ם. דהרבנן ס"ל שאם מסדר אפלו ממין אחד ב' מנות, כב' מנות בשר, דיזוא צבר ע"כ חובת משולח שתי מנות. כי **בפסק ב מגלה** לא נזכר שشرط להיות זה מב' מינים, אלא כתוב "ומשלום קנות איש לרעהיו"; והינו דהקפידא העקרית בזה היא בעיקר שיחיו ב' מנות, ולא איכפת אם יהא זה אפלו ממין אחד. אלא לצריך להגדיר: מהו הקביעות של גדר המנה? ולזה נראה לי שהקביעות לשיעור המנה היא שתהא בכל אחת מהן שיעור של ג' ביצים מפת, שהוא כדי שיעור סעודה, ובודמה למה שמצוין ב**שע"ת** בס"י תרכז"ד שכותב בנווגע לשיעור מנות לאבינוים כדיועיש. ואפלו החולקים שם וסביר דסגי בפחות מזה (יע"ש במשנ"ב סק"ב), יש לומר דבכאן יוזו דעתינו כשיעור הזה, דהא כתיב בפסק מפורש בלשון "מןנות", והינו מנה שיש בה כדי שיעור סעודה.

13. הרב יצחק יוסף, ילקוט יוסף, חלק ה –
מעודדים (ירוש', תשנ"ה), הל' משלות מנות, סע' ו-ז
השולח לחברו בשר ובקבוק יין וכיו"ב – יוצא בזה ייח' משלוח מנות, שהמקשה נחשב ל"מנה" אחת. ואפלו שלח שני מיני משקים בלבד – יוצא ייח' משלוח מנות. ויטוב להדר ולשלוח שני מיני "אוכלים". ויש לשולח המנות של אוכלנים שני מינים שונים. אבל במין מאכל אחד, אפי' חילקו בשתי חלקות או קערות – יוצא יוצה בזה ייח' משלוח מנות. אבל השולח חתיכות בשר מאברים שונים, אפלו מבהמה אחת – יוצא בהם ידי משלוח מנות, הוайл והם חולקים בטעםם וטבעם. (וכ"ש אם היה בשר חי שאפשר לעשות ממנה כמה מיני תבשילים, או צלי מבושל).

השולח לחברו דג מטוגן עם הביצה שעליו – יוסיף עמו מנה אחרת. שלדעת כמה אחרים, הדג וביצה שעליו נחשבים כמו אחת לעניין זה. והוא הדין למי ששולח לחברו מוליתא (פסטיל) הממולא בשר, או עיסה מטוגנת שמולאות בתוכה בזרעונים וקטניות (סמבוסץ) – שיש להוציא עם המנה הזאת, מנה נוספת ממנו אחר, כדי שייהיו שתי מנות. והשולח פת ותבשיל חשוב שתי מנות ויוצאים בזה ידי חובת משלוח מנות.

8. הרב משה הררי, מקראי קודש – הלכות פורים
יירוחלים, תשנ"ה, פרק יב, הערכה כז (עמ' 179)
ובענין סוגות עוגות ועוגיות שונות, הורה **לי הגר"מ אלה** בצורנו או בצבען, כך שניכר שהן מסווגים שונים, נחבות הן כתתי מנות לענן זה.

9. הרב שלמה זלמן אויערבאך (1995-1910)
הליקות שלמה (מודדים ח"א), פרק יט, סעיף יב (עמ' שלוי)
שני חלקיים מהם אחד החלקיים בטעםם, כגון החלק

- העליון והתחתון של בשר עוף וכדומה, חשובים כתתי מנות.

10. הרב יחיאל מיכל עפשטיין (1829-1908)
ערוך השולחן, אורח חיים, סי' תרצה, סע' יד-טו
ובורור הדבר צריך לשולח שני מיני אוכלין, או שני מיני משקין, או מין אוכל ומין משקה. והכי איתא להדייא בגמ' (ז). אחד שלח לחברו בשר ויין; ע"ש. אבל שני חתיכות ממשין אחד איינו מועיל. דכי מפני שחטacen נחשבים לשניים; או שני מיני אוכלין, או שני מיני תבשיל"; ע"ש. הרי שכותב "שתי מנות בשר" הינו ממשי מניין ציל דזה שכותב "שתי מנות בשר" הינו ממשי מניין בשר; או אפשר דטעות הדפוס הוא, וכצ"ל "שני מיני בשר" כמו "שני מיני אוכלין" וכו'.

עוד ניל דבזה איינו די בכזית או ברביעית. דבענין מנהיפה, דזהו לשון "מןנות" כעניין **חתיכה חרוא'** להתכבד, שהיא דבר חשוב. ואלו ששולחים חתיכות קטנות – לא יצאו ידי חובתן.

11. הרב משה מרדכי קארפ, הלכות חג בחג –
פורים (ירוש', תשנ"א), פרק יג, סעיף טז (עמ' קسط)
צריך להזכיר שיהיו המנות, כל אחת מסווג אחר של בשר, או שני מיני פרות, וכדומה. <27*>

... ולע"ד יש לדיקק לשולח הר"ם שם (ב' מניין בשר או ב' מניין אוכלין), שדווקא בבשר או דגים – שלח חתרכה"ל חשובה מנה בפנ"ע – מועל ב' מנות, וכדמוכחה בגמ'. אבל באוכלין, כגון ב' **תפוחין** וכדו' – לא מהני לב' מנות, אלא בעי דזוקא ב' מניין אוכלין, דבי תפוחין לעניין מנה חשיבי מנה אחת כתפוח א'. וא"ש היטב קוי **הערווה**'ש. ובאמת שכן מוכח להדייא במגילה ז' ב', דשלח לו שק תמרי ושק קמח קלוי, שייהיה ב' מינים; ע"ש. הרי שה坦רים אף שהיו רבים מאד – לא חשיבי ב' מינים משום ריבוי הפירות; וז"ב.

12. הרב אליעזר ולדנברג (2006-1915)
שו"ת ציץ אליעזר, חלק יד סימן סה
ולפנ"ז דחוקים מהה שתי האוקימנות של העורך השלחן גם יחד. האוקימתא הראשונה דחוקה, כי מסתימת לשונו של הרמב"ם בזה משמע דסגי ב' מנות בשר אפלו ממשין אחד. והאוקימתא השני דחוקה, כי קשה לשבש כל הספרים והדפוסים שכותבו